

Ensomheden klinger, som en tone slået an med en stemmegaffel

Den popkulturelle historie om den helt tidlige ungdom finder ofte sted i et univers, hvor forældre og andre voksne spiller en minimal rolle. Her er det vennegruppen, klassen eller den første kæreste, der er i centrum, og de jævnaldrende hjælper hinanden med at navigere i den nye, voksne verden, de træder ind i sammen. Men Kajsa Balk-Møllers debutroman *Ensomhedens Interval* er helt anderledes.

Hovedpersonen hedder måske Ella eller måske Haha eller måske har hun ikke noget navn. Verdenen, derimod, er klart optegnet: der er huset, hendes runde, gule værelse på 2. sal, der er haven, kirsebærrene, søen og allerbagerst træerne, der markerer grænsen til omverdenen. Uden for grænsen lever cellolæreren, som hovedpersonen har fået undervisning af. Men da vi møder hende i *Ensomhedens Interval* har hun fået sommerferie, og verden er skrumpet til kun at eksistere inden for havens grænser. Her lever hun med mor, far og tvillingeparret brødrene.

”Solen bruger haven til alt muligt.” – haven er i konstant forandring: det regner, jorden drikker det meste af vandet, noget bliver liggende som vandpytter. Kirsebærrene modnes og rådner over natten. Stokrosen vokser op ad huset og ind ad vinduet. Haven er lidt ligesom jeg’ets krop, der også forandrer sig: blod og hår titter frem mellem benene, knoglerne vokser, bliver mere og mere fremtrædende: hun spiser mindre og mindre. ”Jeg mente det omvendt: Det er haven, der bruger solen til alt muligt. Se, den bruger fx solen til at åbne sig. Ja. Eller til at få nye ting til at ske – vågne op! Sneglene, myrerne, jeg finder en mariehøne og ser, hvor lidt der skal til før man kan få noget til at se nuttet ud: seks sorte prikker på en rød overflade.”

Det er ikke fordi moren ikke yder omsorg – det gør hun. Men omsorgen er rettet mod tomaterne i drivhuset, der skal vokse sig store og røde, og ikke må blive spist af sneglene. Og mod hundene, som sitter og dækker når hun beder dem om det, og modtager godbidder og sange som belønning. Omsorgen når sjældent til datteren.

Da faren forlader haven og husets mikrokosmos, bliver mindet om cellolæreren den eneste voksne, hovedpersonen rigtigt kan regne med. Hans musiklektioner er linsen til at forstå verden igennem: intervallerne mellem tonerne forklarer afstanden mellem menneskene, og derfor bliver primen ensomhedens interval.

”Sikke en fantastisk lyd havet har’ siger han. ’Og det er fantastisk endelig at høre havet, efter man har gået rundt i timevis og ledt. Eller bare gået rundt og ikke ledt efter noget,’ fortsætter han, ’og så pludselig at se havet ligge dér, som det altid har gjort.”

Sådan føles det også at læse *Ensomhedens Interval*. Jeg går rundt blandt siderne, rundt og rundt i haven og huset, mellem overmoden frugt og fluer og brødre med marmelade på fingrene. Jeg føler, jeg forstår det, men jeg ved ikke helt hvorfor.

Og så, halvvejs igennem, er det som om Kajsa Balk-Møller rigtigt tager fat. Alle de tematikker, der har været oppe i luften, skrives klarere frem, og foran mig udfolder sig en historie uden et egentligt plot, men med perlesnore af betydning: maden, der bliver en ækel og fremmed kraft, silkestoffet i kjolerne, der så let plettes, alle tonerne, rummenes klang, brødrenes hengivenhed og den rungende ensomhed. Og en skrøbelighed, der får universet til at vakle, og truer med at vælte det hele ned over ørerne på mig mens jeg læser. En historie om at gå fra barn til ikke-længere-helt-barn.

Ensomhedens Interval minder mig om de surrealistiske bøger og noveller, mine dansklærere introducerede mig til i folkeskolen. Jeg forstod dem aldrig helt, men de satte sig alligevel i kroppen - ofte på en lidt uhyggelig måde, fordi jeg var sikker på, at der var noget skræmmende, som lurede mellem linjerne, men som jeg ikke helt kunne få grebet om. Lidt på samme måde læser jeg *Ensomhedens Interval*. Men uhyggen formildes af den ømhed og omsorg, der eksisterer mellem forfatter og hovedperson: den nænsomme måde, Balk-Møller skildrer hovedkarakteren på. Musikken fungerer gennem hele bogen som en slags livline til omverdenen, og mindet om cellolæreren giver hele tiden et håb om en frigørelse fra havens matriarkat.

Ensomhedens Interval skildrer det mistrosforhold, der er mellem omgivelserne og det forvoksede barn. Verden er med barnets blik uigennemskuelig, og hovedpersonen er stadig i sine forældres magt. Samtidig lurker en snarlig indtræden i de voksnes rækker, og dermed bliver manglen på voksne at spejle sig i et gabende hul. Den purunge famler efter en slags retning eller mening. Ensomheden klinger, som en tone slået an med en stemmegaffel, længe, gennem hele bogen og videre ud.

Og så er der selve omslaget: rødt pap med små sølvbogstaver, påklistrede billeder og en lille tegning af en cello. Et dejligt samarbejde mellem tekst og forlag. *Ensomhedens Interval* får lov at stå på øjenhøjdehylden på min bogreol, så jeg kan nyde synet. Og så mine fremtidige gæster forhåbentligt vil få øje på den og spørge ind.

Tidspunkt: 13-10-2022

Forfatter: Kajsa Balk-Møller

Titel: Ensomhedens interval

Sider: 101

Forlag: Forlaget Møllegades Boghandel

Pris: 199,95

Facebook < <https://www.facebook.com/litteraturnu>> / **Instagram** <

<https://www.instagram.com/litteraturnu.dk/>>